

USNESENÍ

Krajský soud v Brně projednal v neveřejném zasedání, konaném dne 16. října 2024, odvolání **státního zástupce** a odvolání **obžalovaného F. M.**, narozeného XXXXX, trvale bytem XXXXX, proti rozsudku Okresního soudu ve Znojmě ze dne 2. 7. 2024 č. j. 1 T 119/2022-589, a rozhodl

takto:

Podle § 258 odstavec 1 písmeno a) trestního řádu se napadený rozsudek **zrušuje** v celém rozsahu.

Podle § 259 odstavec 1 trestního řádu se věc **vrací** soudu I. stupně.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem byl obžalovaný pod bodem 1) uznán vinným ze spáchání přečinu zpronevěry podle § 206 odst. 1, 3 trestního zákoníku (dále jen „tr. zák.“) a pod bodem 2) ze spáchání přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 tr. zák., kterých se dle zjištění soudu I. stupně dopustil tím, že

1. v letech 2017-2019 ve Znojmě a jinde, v postavení prezidenta poškozeného spolku s tehdejším názvem XXXXX, s tehdejším sídlem XXXXX, IČ XXXXX, jako jediný s přístupem ke spolkovému bankovnímu účtu, jediný držitel platební karty ke spolkovému bankovnímu účtu a jediný koncový příjemce všech spolkových hotovostních příjmů si neoprávněně přivlastnil celkem 906 689 Kč, čímž poškozenému způsobil škodu v uvedené výši, a to konkrétně tak, že

- v letech 2017-2019 převzal hotovost v celkové výši nejméně 732 000 Kč, sestávající ze členských příspěvků, školného, poplatků za zkoušky, startovného na závodech XXXXX, poplatků za soustředění v Biskupicích apod., načež na spolkový účet vložil z těchto příjmů jen 239 230 Kč a zbytek ve výši 492 770 Kč si ponechal,

- v letech 2017-2019 z bankovního účtu poškozeného č. XXXXX neopodstatněně, a tudíž neoprávněně, převlel, vybral, případně zaplatil platební kartou celkem 413 919 Kč,

načež dne 29. 11. 2019, tedy několik měsíců poté, co byl ostatními členy konfrontován ohledně nesrovnalostí v hospodaření spolku, z peněz svého otce vrátil poškozenému 200 000 Kč,

2. dne 22. 1. 2024 kolem 15:42 hodin na ulici XXXXX Znojmo řídil vozidlo zn. VW JETTA, reg. zn. XXXXX, po předchozím požití návykové látky, kdy mu bylo naměřeno v dechu při prvním měření v 15:53 hodin 3,79 g/kg alkoholu a při druhém měření v 16:00 hodin 3,68 g/kg alkoholu.

2. Za toto jednání byl obžalovanému podle § 206 odst. 3 tr. zák. za použití § 43 odst. 1 tr. zák. uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání 24 měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 tr. zák. a § 82 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 36 měsíců. Zároveň byl obžalovanému podle § 73 odst. 1, 4 tr. zák. uložen i trest zákazu činnosti, spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, a to na dobu 30 měsíců. Podle § 70 odst. 2 písm. b) tr. zák. byl obžalovanému dále uložen trest propadnutí věci, a to peněžních prostředků až do výše 706 689 Kč na účtu č. XXXXX, vedeném u banky Modrá pyramida, stavební spořitelna, a. s., IČO 601 92 852 (se sídlem Bělehradská 222/128, 120 21 Praha 2), když podle § 70 odst. 6 tr. zák. tato propadlá věc připadá českému státu. Rovněž bylo podle § 228 odst. 1 tr. řádu rozhodnuto o tom, že obžalovaný je povinen uhradit poškozené XXXXX, IČ XXXXX (se sídlem XXXXX), škodu ve výši 706 689 Kč.
3. Proti tomuto rozsudku podal státní zástupce Okresního státního zastupitelství ve Znojmě řádně a včas odvolání do výroku o vině a trestu, a to v neprospěch obžalovaného. Dle jeho názoru soud I. stupně v rozporu se zněním § 12 odst. 2 tr. řádu ve spojení s § 220 odst. 1 tr. řádu nesprávně rozhodl o vypuštění dílčího skutku pokračujícího trestného činu zpronevěry, když má za to, že o tomto dílčím útoku mělo být rozhodnuto některým ze způsobů uvedených v § 221 až 227 tr. řádu. Dále pak státní zástupce podotýká, že ve výroku napadeného rozsudku absentuje uložení přiměřené povinnosti dle § 82 odst. 3 věty za středníkem tr. zák., tedy aby obžalovaný dle svých sil nahradil způsobenou škodu. K tomuto závěru jej vedou poslední 2 věty odst. 30 odůvodnění napadeného rozsudku. Uložení takové přiměřené povinnosti je přitom v daném případě nanejvýš žádoucí, v souladu se zásadami restorativní justice. Rovněž státní zástupce namítá, že obžalovanému nebyl uložen navrhovaný peněžitý trest, ačkoliv tento se měl přitom dopouštět rozsáhlé majetkové trestné činnosti, spočívající v řadě dílčích útoků páchaných po delší dobu, přičemž vše páchal se zjištěným úmyslem.

Ze shora uvedených důvodů tak státní zástupce navrhuje, aby odvolací soud rozhodl tak, že podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. řádu se zruší v napadeném rozsudku výrok o vině, když následně by bylo dle § 259 odst. 3 tr. řádu nově rozhodnuto tak, že obžalovaný se zprošťuje obžaloby pro skutek spočívající v tom, že v roce 2016 obdržel od města Znojma dotaci ve výši 79 413 Kč na skupinovou letenku na trase Vídeň-Londýn v rámci cesty členů spolku na MS v Anglii (25. 7. - 1. 8. 2016), načež v rozporu s domluvou tyto peníze v poměrné výši členům spolku nevyplatil a celou částku si ponechal, v němž byl spatřován dílčí útok pokračujícího trestného činu zpronevěra dle § 206 odst. 1, 3 tr. zák. (neboť nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž je obžalovaný stíhán). Ve zbytku nechť výrok o vině zůstane nezměněn. Dále státní zástupce navrhuje, aby byl napadený rozsudek dle § 259 odst. 2 tr. řádu doplněn tak, že obžalovanému se podle § 82 odst. 3 tr. zák. ukládá, aby ve zkušební době podmíněného odsouzení podle svých sil nahradil škodu, kterou trestným činem způsobil. Rovněž aby byl napadený rozsudek dle § 258 odst. 1 písm. e) tr. řádu zrušen ve výroku o trestu, přičemž dle § 259 odst. 3 tr. řádu bylo poté nově rozhodnuto tak, že obžalovanému se s odkazem na § 67 odst. 1 tr. zák. ve spojení s § 68 odst. 1 a odst. 2 tr. zák. navíc ukládá peněžitý trest v celkové výši 50 000 Kč (50 denních sazeb po 1 000 Kč). Ve zbytku nechť pak výrok o trestu zůstane nezměněn.

4. Tento rozsudek napadl řádně a včas podaným odvoláním prostřednictvím svého obhájce i obžalovaný, který zejména namítá, že v průběhu celého trestního řízení nebylo postaveno najisto, že by se vůči poškozené asociaci měl dopustit jednání naplňujícího zákonné znaky trestného činu zpronevěry dle § 206 tr. zák. Ačkoliv celková škoda měla činit údajnou výši 906 689 Kč, tak dle názoru obhajoby soud I. stupně zcela rezignoval na zjištění konkrétní výše škody. Oznamovatelé v trestním oznámení a následně i na výzvu soudu předložili pouze nic neříkající a nic nedokazující výpisy z účtu a přehledy pohybů na účtu asociace. Navíc obžalovaný poukazuje na to, že ačkoliv byl v letech 2017-2019 předseda asociace, tak není pravdou, že by pouze on měl na starosti finanční chod a hospodaření organizace.

Těžko si lze představit, že by závěr soudu I. stupně odpovídal skutečnosti v tom smyslu, že by jednotliví účetní neměli za celé předmětné období žádné informace o hospodaření asociace, natož o případných nesrovnalostech. Sám obžalovaný se přitom nikdy neúčastnil např. výběrů startovního. Členské příspěvky vybírali jednotliví trenéři, když obžalovaný jako trenér vybíral poplatky pouze za svoji skupinu. Stejně tak fungoval výběr školného. Vybrané peněžní prostředky poté končily u účetních, a to až již u paní S., M. nebo B.. K údajné v hotovosti převzaté částce 732 000 Kč obžalovaný uvádí, že s takovou částkou v hotovosti nikdy nenakládal. Veškeré finance, co kdy od studentů vybral, byly vždy použity ve prospěch asociace. Stejně tak vždy nakládal i s prostředky na účtu asociace. Obžalovaný pak zastával funkci prezidenta asociace a trenéra jedné ze škol. Asociace měla v předmětném období vždy samostatného účetního, valnou hromadu, radu, a dokonce i revizní komisi. Před soud však byl pro podezření ze zpronevěry postaven pouze on. Takový postup považuje zcela v rozporu se základními zásadami trestního práva i práva na spravedlivý proces.

Dále se obhajoba zabývá hodnocením výpovědí jednotlivých svědků (A., B., K., M., Š., H., B., Ž., P., L., V. a bratra obžalovaného R.M.). Účet asociace byl transparentní a kdokoli se tam mohl kdykoliv podívat (dle výpovědi svědka A.). Pokud by bylo pravdou, že nikdo jiný neměl přístup k hospodaření asociace, jak by tedy bylo možné, že najednou sekretář oddělu může s přesností vyčíslit údajnou způsobenou škodu. V případě klubové karty se mohlo snadno stát, aby tuto použil i někdo jiný než obžalovaný (dle výpovědi svědka B.). Účetnické doklady pak měli na starosti i M. a B., přičemž přístup k účtu neměli pouze oni (dle výpovědi svědka H.). Valné hromady klubu se v letech 2016-2019 konaly každý rok, avšak žádné finanční nesrovnalosti na nich řešeny nebyly (dle svědka B.). Členské příspěvky vybírali od členů jednotliví trenéři, a to bez vydaného příjmového dokladu (dle svědka P.). Samotné hospodaření asociace probírala revizní komise, viceprezident, sekretář a většinou vedoucí jednotlivých škol, když nikdo nikdy neměl výhrady k hospodaření (dle svědka L.). Pokud se týče částky 200 000 Kč, kterou poslal bratr s dnes již zemřelým otcem obžalovaného na účet asociace, tak toto tito učinili bez vědomí obžalovaného, když mu tak chtěli pomoci.

Při hodnocení listinných důkazů pak soud I. stupně vyšel z „přehledu nepodložených výběrů F. M.“, když na jeho obsahu došel k závěru, že transakce učinil obžalovaný, přičemž tyto nebyly v souladu s potřebami klubu. Na tomto místě je však dle obhajoby třeba opět zdůraznit, že avizovaný přehled zpracovali oznamovatelé, přičemž tento ničeho nedokazuje k vině obžalovaného z trestného činu zpronevěry dle § 206 tr. zák. Nutno podotknout, že tyto v sobě obsahovaly i duplicitní položky, na které bylo soudem I. stupně poukazováno, avšak tyto rozpory oznamovatelé ani přes výzvu soudu neodstranili. Soud pak jednoduše bez bližšího odůvodnění tyto výpisy převzal, navíc v mnoha položkách duplicitní, když je bez dalšího zahrnul do skutkové věty napadeného rozsudku.

Obhajoba se v podaném odvolání rovněž zabývá právními závěry o naplnění zákonného znaku trestného činu zpronevěry podle § 206 tr. zák., když v tomto směru poukazuje na konstantní judikaturu (např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2010 sp. zn. 7 Tdo 1449/2010, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2001 sp. zn. 3 Tz 267/2001, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne Shodu s prvopisem potvrzuje Milana Hašílková

18. ledna 1968 sp. zn. 2 Tz 22/67, rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 15. 5. 1963 sp. zn. Tzv 8/63, náleží Ústavního soudu ze dne 27. 8. 2001 sp. zn. IV. ÚS 463/2000 a náleží Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2001 sp. zn. III. ÚS.502/2000.). Jedním z cílů trestního procesu je pravdivé zjištění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Odsuzující rozsudek může být vynesena, až po odstranění všech důvodných pochybností o vině obžalovaného. Není-li vina plně prokázána, musí být obžalovaný zproštěn obžaloby, přičemž nedokázaná vina má stejný význam jako dokázaná nevina. Výše naznačené v sobě obsahuje jednu z klíčových zásad trestního práva – presumpci neviny, která je dále rozvíjena pravidlem „in dubio pro reo“ a pravidlem, že obžalovanému musí být vina prokázána. Zůstanou-li po vyčerpání všech dosažitelných důkazů důvodné pochybnosti o skutkové otázce významné pro rozhodnutí, které nelze rozptýlit provedením a zkoumáním dalších dostupných důkazů, je nutno rozhodnout ve prospěch obžalovaného. Lze-li v trestní věci dospět na základě provedení dokazování k několika co do pravděpodobnosti rovnocenným skutkovým verzím, má pak soud povinnost přiklonit se k té z nich, jež je pro obžalovaného nejpriznivější, tzn. povede k jeho zproštění obžaloby z důvodů dle § 226 písm. a), c) trestního řádu. Nedodržením této povinnosti porušuje soud princip rozhodování „in dubio pro reo“, a tím i zásadu presumpce neviny dle čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. V daném případě pak dle obhajoby skutková zjištění učiněná soudem I. stupně nepostačují k tomu, aby obžalovaný byl shledán vinným trestným činem zpronevěry dle § 206 tr. zák.

Ohledně skutku 2. napadeného rozsudku, u kterého soud I. stupně dovodil spáchání přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky obžalovaným dle § 274 odst. 1 tr. zák., tak zde obhajoba konstatuje, že soud zatížil řízení procesní vadou, kterou zasáhl do práva obžalovaného na spravedlivý proces. K tomuto skutku totiž předseda senátu nedal obžalovanému poučení o možnosti prohlásit svoji vinu dle § 206c tr. řádu, když rovnou přistoupil k jeho výslechu. Nemožnost obžalovaného vinu prohlásit měla samozřejmě zásadní dopad na výši uloženého trestu, čímž byl tento značně zkrácen na svých procesních právech. Soud je povinen v souladu s § 206a odst. 1 tr. řádu takové poučení obžalovanému poskytnout, což se však v případě tohoto skutku nestalo. V tomto ohledu tedy obžalovaný považuje napadené rozhodnutí soudu I. stupně za nesprávné, krátcí mu jeho právo na spravedlivý proces.

Na základě shora uvedeného tedy obžalovaný navrhuje, aby Krajský soud v Brně napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.

5. Odvolací soud v souladu s ustanovením § 254 odst. 1 trestního řádu (dále jen „tr. řádu“) přezkoumal zákonnost a odůvodněnost napadených výroků, proti němuž podal obžalovaný i státní zástupce odvolání, jakož i správnost postupu řízení, které jim předcházelo. Dospěl přitom k závěru, že v řízení před soudem I. stupně došlo k závažnému procesnímu pochybení, které se týká zejména správného vedení procesního postupu, když toto pochybení přitom nelze v odvolacím řízení napravit. Konkrétně jde o to, že nalézací soud při hlavním líčení, konaném dne 19. 3. 2024, nepřistoupil po přednesení návrhu státního zástupce na potrestání obžalovaného (pro spáchání skutku přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky) k poučení obžalovaného ve smyslu ustanovení § 206c tr. řádu, když jej tak řádně nepoučil o možnosti prohlášení své viny a zejména pak i o důsledcích tohoto jeho případného prohlášení. V tomto směru je třeba poukázat na zvukový záznam o průběhu hlavního líčení dne 19. 3. 2024 (č. l. 537), jakož i samotný písemný přepis protokolu o tomto hlavním líčení (č. l. 521-526).
6. Z obsahu spisového materiálu je zřejmé, že obžalovanému se po spojení další jeho trestní věci, vedené u Okresního soudu ve Znojmě pod sp. zn. 1 T 18/2024, do předmětné trestní věci pod sp. zn. 1 T 119/2022 (a to usnesením č. j. 1 T 18/2024-34 ze dne 20. 2. 2024 [č. l. 517]) nedostalo v případě této spojené trestní věci poučení podle § 206c tr. řádu, kdy nebyl poučen o možnosti prohlášení viny, nebyl seznámen s výší trestní sazby, která mu za předmětný trestný čin hrozí, nebyl poučen o upuštění od dokazování v rozsahu, v jakém prohlásil vinu a zároveň pak Shodu s prvopisem potvrzuje Milana Hašlíková

o neodvolatelnosti tohoto jeho případného prohlášení. Prohlášení viny je přitom institut, který má zásadní dopad na práva obžalovaného. V rozsahu, v jakém obžalovaný svou vinu prohlásil, se poté nevede dokazování, když skutečnosti uvedené v prohlášení viny nelze mj. napadát odvoláním. K prohlášení viny je přitom nutno přihlídnout i v rámci ukládání trestu (§ 39 odst. 1 tr. zák.). Soud se má vždy před přijetím tohoto prohlášení přesvědčit, že obžalovaný takovému poučení porozuměl a že si uvědomuje, co prohlášení viny znamená z hlediska dalšího řízení. Toto prohlášení přitom musí učinit výslovně sám obžalovaný (a nikoliv případně jeho obhájce, byť za přítomnosti obžalovaného). V dalším pak odvolací soud odkazuje na nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2138/23 ze dne 17. 7. 2024, v němž je mj. uvedeno „soud tak musí před přijetím prohlášení viny obžalovaného o následcích prohlášení viny poučit i ověřit, co je projevem vůle obžalovaného, a zda chápe, k jakým důsledkům to může vést“. Je zřejmé, že soud I. stupně tímto způsobem nepostupoval, když obžalovaného v této spojené věci řádně a zejména náležitě nepoučil ve smyslu ustanovení § 206c tr. řádu (jak se podává mj. jak ze zvukového, tak i písemného záznamu předmětného protokolu o hlavním líčení).

7. Dle názoru odvolacího soudu tak daným postupem nalézacího soudu došlo k závažnému porušení procesních norem upravujících průběh hlavního líčení. V rozporu se shora citovaným ustanovením trestního řádu se totiž obžalovanému nedostalo ve spojené trestní věci (týkající se spáchání skutku přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky) ze strany nalézacího soudu žádného poučení o prohlášení jeho viny. Lze tak přisvědčit tvrzení obhajoby, dle něhož tímto postupem soudu I. stupně došlo ke krácení práva obžalovaného na spravedlivý proces. Toto závažné procesní pochybení nalézacího soudu přitom nelze v odvolacím řízení napravit, a tudíž odvolacímu soudu nezbylo než napadený rozsudek v celém jeho rozsahu zrušit.
8. Dalšího pochybení se pak soud I. stupně dopustil při ukládání trestu, neboť bylo ve výroku napadeného rozsudku zřejmě opomenuto obžalovanému uložit ve smyslu ustanovení § 82 odst. 3 tr. řádu povinnost, aby ve zkušební době, podle svých sil a možností nahradil škodu, kterou trestným činem způsobil. Ačkoliv se totiž v bodě 30. odůvodnění napadeného rozsudku výslovně uvádí „současně soud obžalovanému uložil přiměřenou povinnost, aby ve zkušební době podmíněného odsouzení uhradil poškozené XXXXX způsobenou škodu. Tato jeho snaha pak bude výrazným faktorem při posuzování toho, zda obžalovaný vedl ve zkušební době řádný život a dostál svým povinnostem při rozhodování o tom, zda se obžalovaný ve zkušební době osvědčil“, tak přesto obžalovanému není ve výroku napadeného rozsudku tato povinnost uložena. Nutno zároveň podotknout, že takto nebylo samosoudcem postupováno ani při ústním vyhlášení výroku napadeného rozsudku v rámci hlavního líčení dne 2. 7. 2024 (jak se mj. podává z písemného vyhotovení tohoto protokolu [č. l. 585], ale zejména pak ze zvukového záznamu tohoto hlavního líčení [č. l. 587]). Za tohoto stavu lze tedy přisvědčit námitkám státního zástupce o nepřezkoumatelnosti takového postupu při daném rozhodování soudu I. stupně.
9. Nalézací soud tak bude muset nařídít hlavní líčení, při kterém bude již řádně dodržovat shora citované ustanovení trestního řádu, týkající se poučovací povinnosti soudu I. stupně. Poté se bude opětovně zabývat žalovaným skutkem a právní kvalifikací jednání obžalovaného stran přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky (dle podaného návrhu na potrestání), jakož i uplatněnými odvolacími námitkami jak ze strany obžalovaného [zejména co se týče obhajobou namítaného nenaplnění zákonného znaku trestného činu zpronevěry „přisvojení si cizí věci, která byla pachateli svěřena“, jakož i nedodržení principu či zásady „in dubio pro reo“], tak i státního zástupce [stran „zproštění dílčího skutku“, a nikoliv toliko jeho vypuštění /tedy pokud bude obžalovaný opětovně uznán vinným ze spáchání přečinu zpronevěry/ a rovněž i „ukládání či neukládání přiměřené povinnosti“ v rámci trestu odnětí svobody a „neuložení státním zástupcem požadovaného peněžitého trestu“].

Shodu s prvopisem potvrzuje Milana Hašlíková

10. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem tak odvolací soud napadený rozsudek z podnětu obou podaných odvolání podle § 258 odst. 1 písm. a) tr. řádu [za splnění podmínek ustanovení § 263 odst. 1 písm. b) tr. řádu] v celém rozsahu zrušil a věc poté podle § 259 odst. 1 tr. řádu vrátil soudu I. stupně, a to k dalšímu projednání a rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

Brno, dne 16. října 2024

JUDr. Josef Teplý v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Milana Hašílková